

SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUIDEN ASIAKASMAKSUT 2022

Soteltk 12.01.2022 § 5

Sosiaali- ja terveysjohtaja Merja Honkanen (puhelin 044 497 0100):

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) 1 §:n mukaan kunnallisista sosiaali- ja terveystalvveluista voidaan periä maksu palvelun käyttäjältä, jollei lailla toisin säädetä. Maksu voidaan periä henkilön maksukyvyyn mukaan. Asiakasmaksulain 2 §:n mukaan palvelusta perittävä maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää palvelusta perittävän maksun enimmäismäärä ja maksu määräytyväksi maksukyvyyn mukaan. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää myös maksun tarkistamisesta indeksin muutoksen mukaisesti.

Maksujen enimmäismääristä säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetussa valtioneuvoston asetuksessa (912/1992). Osa maksuista on tulosisidonnaisia, mutta enemmistö tasasuuruisia. Asiakasmaksuasetuksessa säädettyjä euromääriä tarkistetaan joka toinen vuosi kansaneläkeindeksin ja työeläkeindeksin muutoksen mukaisesti. Indeksillä tarkistettavat tasasuuruiset asiakasmaksut ja tulosisidonnaisten asiakasmaksujen tuloajat muuttuvat vuoden 2022 alusta. Asiakasmaksuasetuksessa säädettävät maksut muuttuvat 1.1.2022 voimaantulevan asetuksen (931/2021) perusteella. Asiakasmaksulaisissa säädetyt maksut muuttuvat 1.1.2022 voimaantulevan sosiaali- ja terveysministeriön ilmoituksen perusteella.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista perittävät maksut, vähimmäiskäyttövarat ja tulosisidonnaisten maksujen tuloajat on sidottu sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulain (734/1992, jäljempänä asiakasmaksulaki) 2 §:n 2 momentin ja asiakasmaksuasetuksen (912/1992), jäljempänä asiakasmaksuasetus 33 a §:n nojalla indeksiin elokuun 2008 alusta lukien. Indeksitarkistukset tehdään joka toinen vuosi. Edellinen indeksitarkistus tehtiin vuosille 2020–2021.

Sosiaali- ja terveydenhuollon maksujen perusteena ovat kansaneläkeindeksi ja työeläkeindeksi. Euromääräiset asiakasmaksut pyöristetään lähimpään 0,10 euroon. Maksujen perusteena ovat tuloajat sekä pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevan henkilön henkilökohtaiseen käyttöön jätettävä vähimmäiskäyttövara pyöristetään lähimpään täyteen euroon.

Kansaneläkeindeksin muutoksen mukainen tarkistus tapahtuu käyttäen kansaneläkeindeksin sitä pistelukua, jonka mukaan tarkistusvuoden tammikuussa maksettavina olleiden kansaneläkkeiden suuruus on laskettu. Kansaneläkeindeksin arvo on noussut tarkistusjaksolla 1,36 prosenttia, mikä johdosta ao. asiakasmaksujen enimmäismäärät myös nousevat.

Työeläkeindeksin muutoksen mukainen tarkistus tapahtuu käyttäen sitä työeläke-

indeksin pistelukua, joka on vahvistettu tarkistusvuodelle työntekijän eläkelain (395/2006) 98 §:n soveltamista varten. Työeläkeindeksin arvo on tarkistusjaksolla noussut 1,78 prosenttia, minkä johdosta ao. tulorajat ja vähimmäiskäyttövarat nousevat.

Sosiaali- ja terveysministeriön esityksen valtioneuvostolle asiakasmaksuasetuksen muuttamisesta mukaan laskennallisesti arvioiden kuntien ja kuntayhtymien asiakasmaksutuotto voi tarkistusten myötä laissa ja asetuksessa säädettyjen tasasuuruisten asiakasmaksujen enimmäiseuromäärien osalta kasvattaa kuntien maksutuottoja yhteensä noin 6–9 miljoonalla eurolla vuodessa. Sen sijaan laissa säädettyjen tulosidonnaisten asiakasmaksujen vähimmäiskäyttövarojen ja tulorajojen korotukset vähentäisivät kuntien maksutuottoja arviolta 2 miljoonalla eurolla vuodessa.

Seuraavat asiakasmaksuasetuksen nojalla säädettävät asiakasmaksut on sidottu kansaneläkeindeksiin:

- tilapäisen kotisairaanhoidon maksu 3 § 2 mom.
- terveyskeskusmaksu, terveyskeskuksen päivystysmaksu ja yksilökohtainen fysioterapiamaksu 7 §
- sairaalan poliklinikkamaksu 8 § 1 mom.
- päiväkirurginen maksu 8 a § 1 mom.
- suun ja hampaiden tutkimuksen ja hoidon maksut 9 § 1–2 mom.
- sarjassa annettavan hoidon maksu 11 § 1 mom.
- lyhytaikaisen laitoshoidon maksu 12 § 1 mom.
- päivä- ja yöhoidon maksu 13 § 1 mom.
- kuntoutushoidon maksu 14 § 1 mom.
- lastensuojelun maksut 20 § 2 mom.
- lääkärintodistusmaksu 23 §

Seuraavat asiakasmaksulain nojalla säädettävät asiakasmaksut on sidottu kansaneläkeindeksiin:

- käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta perittävä maksu 3 § 1 mom.
- maksukatto 6 a § 1 ja 7 mom.
- maksukaton täyttymisen jälkeen lyhytaikaista laitoshoidoa tai lyhytaikaista laitospalvelua saavan asiakkaan ylläpidosta perittävä maksu 6 a § 1 mom.
- omaishoitajan vapaan aikaisista palveluista perittävä maksu 6 b § 1 mom.

Seuraavat asiakasmaksulain nojalla säädettävät tulorajat ja vähimmäiskäyttövarat on sidottu työeläkeindeksiin:

- Työeläkeindeksin mukaiset tarkistukset kohdistuvat asiakasmaksulain 10 e §:n 3 momentissa tarkoitettujen tulorajojen euromääriin, 10 e §:n 4 momentissa tarkoitettuun tulorajan korotuksen euromäärään sekä 7 c §:n 3 momentin mukaiseen vähimmäiskäyttövarojen määriin. Näihin ei kohdisteta muita tarkistuksia.

Henkilökohtaiseen käyttöön jätettävä käyttövara on sosiaali- ja terveysministeriön

11.11.2021 antaman ilmoituksen mukaan pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen perhehoidon asiakkaalla vähintään 167 euroa kuukaudessa ja pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaalla vähintään 112 euroa kuukaudessa.

Asiakasmaksulain 14 §:n 1 momentin nojalla silloin, kun kunta tai kuntayhtymä on järjestänyt asiakkaalle tehostettua palveluasumista, perhehoitoa, laitoshoidoa tai laitospalvelua, voidaan henkilölle tulevat eläkkeet, elinkorot, elatusavut, avustukset tai muut jatkuvat taikka kertakaikkiset tulot, korvaukset tai saamiset periä tai nostaa kunnalle siltä ajalta, jonka laitoshoido, -huolto tai perhehoito kestää. Jos kunta nostaa asiakkaalle tulevat edellä mainitut tulot, on hänelle asiakasmaksulain 14 § 3 momentin nojalla jätettävä käyttövaroiksi asiakasmaksulain 7 c §:n 3 momentissa säädetty käyttövara.

Jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta sekä pitkäaikaisesta asumispalvelusta perittävästä maksusta on säädetty asiakasmaksulain 10 e §:ssä. Kuukausimaksu saa olla enintään maksuprosentin osoittama määrä 10 e §:n 3 momentissa säädettyistä tulorajan ylittävistä kuukausituloista. Tulorajat ovat seuraavat:

Perheen koko, henkilömäärä	1	2	3	4	5	6
Tuloraja, euroa kuukaudessa	598	1 103	1 731	2 140	2 591	2 976

Kun henkilöitä on enemmän kuin kuusi, tulorajaa korotetaan 356 eurolla kustakin seuraavasta henkilöstä.

Asiakasmaksulainsäädännöstä puuttuvat säännökset palvelun käyttäjän maksettavaksi tulevan maksun pyöristämisestä. Maksun pyöristämisessä on siten käytettävä euromääräisten maksujen pyöristämisestä annetun lain (890/2000) säännöksiä. Kunta tai kuntayhtymä taikka johtosäännöllä määrätty luottamustoimielin voi päätöksellään alentaa asiakasmaksulainsäädännössä säädettyjä enimmäismaksuja. Ostopalvelut. Jos kunta tai kuntayhtymä järjestää palveluja ostamalla palvelun kunnalliselta, yksityiseltä tai muulta palvelun tuottajalta ostopalveluna, kunnan tulee periä palvelun käyttäjältä samat maksut ja korvaukset kuin kunnan tai kuntayhtymän itse järjestämistä vastaavista palveluista. Siten ostopalveluista perittävät asiakasmaksut kerryttävät samoin perustein maksukattoa kuin jos palvelu olisi kunnan tai kuntayhtymän omaa toimintaa; asiakasmaksulaki 12 §.

Asiakasmaksuista päättäminen Asiakasmaksulaissa ja -asetuksessa säädetty asiakasmaksut ovat enimmäismaksuja. Kunta ja kuntayhtymä voi päättää luottamustoimielimessä siitä, että maksuja peritään enimmäismaksuja alhaisempina tai niitä ei peritä lainkaan. Muhoksen valtuusto on hyväksynyt kokouksessaan 15.12.2021 § 98 talousarvion vuodelle 2022 ja taloussuunnitelman vuosille 2023-24. Asiakirjan hyväksymisen yhteydessä valtuusto on hyväksynyt talouden tasapainotussuunnitelman, jonka mukaan sosiaali- ja terveystalouden tulee ottaa käyttöön 1.1.2022 voimaan tulevat asiakasmaksujen korotukset. Tuottotavoitteeksi on asetettu 85.000 euroa vuonna 2022.

TOIMIALAJOHTAJAN ESITYS: Sosiaali- ja terveystaloutta päättää ottaa käyttöön sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992)

ja asetuksen (912/1992) mukaiset muutokset asiakasmaksujen määräytymisessä 1.1.2022 alkaen liitteen mukaisesti ja päättää lisäksi harkinnanvaraisista asiakasmaksuista seuraavaa:

Palvelu	Asiakasmaksu 2021	Asiakasmaksu 2022
Tilapäinen kotihoito		
• käynnin kesto alle 2 tuntia	12,00 €	12,20 €
• käynnin kesto 2-4 tuntia	16,70 €	16,90 €
• käynnin kesto yli 4 tuntia	25,10 €	25,40 €
Arvioiva kotikuntoutus	12,00 €	12,20 €
Saattohoito		
• käyntejä 1-3/vrk	12,00 €	12,20 €
• käyntejä enemmän kuin 3/vrk	29,30 €	29,70 €
Tilapäinen perhehoito	11,40 €	11,60 €
Kotiin kuljetetut ateriat		
• tuoreena jäädytetty ateria	8,00 €	9,00 €
• Menukat ateria	8,00 €	9,00 €
Ateriapäivä toimintayksikössä	14,00 €	14,20 €
• aamupala		2,60 €
• lounas		4,50 €
• kahvi/tee		1,10 €
• päivällinen		4,50 €
• iltapala		1,50 €
Kotona asumista tukeva ateria toimintayksikössä:		
• aamupala	3,00 €	5,00 €
• lounas	5,00 €	7,00 €
• päiväkahvi/tee	1,60 €	3,00 €
Ikäihmisten päivätoiminta		
• kokopäivä (klo 8-14)	16,00 €	16,20 €
• osapäivä	8,50 €	8,60 €
• osa-aikainen (ei aterioita)	4,80 €	4,90 €
• edestakainen kuljetus yksikköön	6,60 €	6,70 €
Muut kotona asumista tukevat palvelut:		
• vaatehuolto pesu/kerta	7,50 €	7,60 €
• kylvetysohjelma	12,00 €	12,20 €

KÄSITTELY: Toimialajohtaja ehdotti, että asian kiireellisyyden vuoksi pöytäkirja tämän aisan kohdalta tarkastetaan kokouksessa.

PÄÄTÖS: Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi toimialajohtajan esityksen.

Puheenjohtaja luki kokoukselle tehdyn päätöksen. Päätöksen lukemisen jälkeen sosiaali- ja terveyslautakunta totesi luetun päätöksen olevan kokouksen kulun mukainen ja totesi, että pöytäkirja on asian osalta tarkastettu kokouksessa.
